

Hasılat esaslı vergilendirme usulüne tabi mükellef tarafından yapılan araç satışına ilişkin elde edilen hasılatın beyanı

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-120[113-2020/270]-E.843089
Tarih	13.11.2020

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir Ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : 62030549-120[113-2020/270]-E.843089

13.11.2020

Konu : Hasılat esaslı vergilendirme usulüne tabi mükellef tarafından yapılan araç satışına ilişkin elde edilen hasılatın beyanı

İlgi : 27/02/2020 tarih 799352 sayılı özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; sürücüsü dahil en az on sekiz oturma yeri olan aracınız ile il sınırları içerisinde toplu taşıma faaliyeti ile iştigal ettiğiniz, katma değer vergisi yönünden hasılat esaslı vergilendirme usulüne, gelir vergisi yönünden ise hasılat esaslı kazanç tespiti uygulamasına geçtiğiniz ve faaliyetinizde kullandığınız aracınızı satmak istediğinizi belirtilerek, söz konusu aracın satılması halinde elde edilen gelirin, Gelir Vergisi Kanunu yönünden ne şekilde beyan edileceği ve Katma Değer Vergisi (KDV) Kanunu yönünden hangi beyanname ile beyan edilmesi gerektiği hususlarında bilgi talep edilmiş olup, konuya ilişkin Başkanlığımız görüşü aşağıda açıklanmıştır.

I. GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

- 37 nci maddesinde;

"Her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançlar ticari kazançtır.

...

Ticari kazanç, Vergi Usul Kanunu hükümlerine ve bu kanunda yazılı gerçek (Bilanço veya işletme hesabı esas) veya basit usullere göre tespit edilir."

-38 inci maddesinde;

"Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsdeki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müsbet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:

1. İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;

2. İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanunu'nun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41'inci maddeleri hükümlerine uyulur."

-113 üncü maddesinde;

"Şehir içi yolcu taşımacılığı faaliyetinde bulunan ve bu faaliyetlerinden kaynaklanan hasılatlarının tamamını elektronik ücret toplama sistemleri aracılığıyla elde eden mükelleflerin talep etmeleri hâlinde söz konusu faaliyetlerinden elde ettikleri gayrisafi hasılatlarının (25/10/1984 tarihli ve 3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 38 inci maddesi kapsamında hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre vergilendirilen mükellefler için hesapladıkları katma değer vergisi dâhil tutarın) %10'u bu faaliyetlerine ilişkin vergiye tabi kazanç olarak esas alınır. Vergiye tabi kazancın bu suretle tespitinde ilgili faaliyete ilişkin giderler dikkate alınmaz ve bu kazançta herhangi bir indirim veya istisna uygulanmaz.

..."

hükümleri yer almaktadır.

Diğer taraftan, 309 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde hasılat esaslı kazanç tespiti uygulamasına ilişkin gerekli açıklamalara yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalara göre, 1/1/2020 tarihi itibarıyla il sınırları içerisinde toplu taşıma faaliyetiniz dolayısıyla "hasılat esaslı kazanç tespiti" uygulamasına geçmeniz nedeniyle, faaliyetinizde kullandığınız (sürücüsü dahil en az on sekiz oturma yeri olan) aracınızın satışından elde edilen bedelin, hasılat esaslı kazanç tespiti uygulamasından elde ettiğiniz gayrisafi hasılat tutarına dahil edilmesi ve bu kapsamda elde edilen gayrisafi hasılatın %10'unun bu faaliyetlere ilişkin vergiye tabi kazanç olarak dikkate alınması gerekmektedir.

II. KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN:

3065 sayılı KDV Kanununun 38 inci maddesinde;

"Ticari kazancı işletme hesabı esasına göre tespit edilenler ile mesleki kazancı serbest meslek kazanç defterine göre tespit edilenlerden Cumhurbaşkanı tarafından belirlenen sektör ve meslek grupları kapsamında yer alanlar, talep etmeleri halinde vergiye tabi işlemlerin karşılığını teşkil eden (KDV dahil) bedel üzerinden, bu Kanunun 28 inci maddesi uyarınca belirlenen en yüksek oranı geçmemek üzere, Cumhurbaşkanınca ilgili sektör veya meslek grubu için belirlenen oran uygulanmak suretiyle hesapladıkları KDV'yi, indirilecek KDV ile ilişkilendirmeksizin beyan ederek öderler.

Birinci fıkra kapsamında hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre vergilendirilen mükellefler, kazançlarının tespitinde kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla alış vesikalarında gösterilen KDV ile hasılat esaslı vergilendirme usulüne göre beyan ederek ödedikleri KDV'yi işlemin mahiyetine göre gider veya maliyet, yaptıkları teslim ve hizmetler dolayısıyla hesapladıkları KDV'yi gelir olarak dikkate alırlar.

Hasılat esaslı vergilendirme usulüne geçen mükellefler, iki yıl geçmedikçe bu usulden çıkamazlar. Cumhurbaşkanı Vergi Usul Kanunu hükümleri uyarınca bilanço esasına göre defter tutan gelir ve kurumlar vergisi mükelleflerini, sektörler ve meslek grupları itibarıyla belirleyeceği yıllık iş hacimlerine göre hasılat esaslı vergilendirme usulü kapsamına almaya, Hazine ve Maliye Bakanlığı bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemeye yetkilidir."

hükmüne yer verilmiştir.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin, "V/A-2.3. *Hasılat Esaslı Vergilendirme Usulünün Uygulanması*" başlıklı bölümünde;

"Hasılat esaslı vergilendirme usulüne geçen mükellefler, vergiye tabi işlemlerin karşılığını teşkil eden bedeller üzerinden mal ve hizmetlere uygulanan KDV oranlarını belirleyen 2007/13033 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı eki listelerde belirlenen oranlara göre KDV hesaplar, fatura ve benzeri belgeler üzerinde bu KDV'yi gösterirler.

Bu usule tabi mükelleflerin ödeyecekleri vergi, vergiye tabi işlemlerin bedeli ve buna ilişkin hesaplanan KDV tutarlarının toplamına ilgili Cumhurbaşkanlığı Kararında belirlenen oran uygulanmak suretiyle hesaplanır.

*Hasılat esaslı vergilendirme usulüne tabi mükellefler, bu usule göre hesapladıkları vergiyi **4 No.lu KDV Beyannamesi ile** vergilendirme dönemini takip eden ayın yirmidördüncü günü akşamına kadar beyan eder ve aynı ayın yirmialtıncı günü akşamına kadar öderler."*

Aynı tebliğin " V/A-2.5. *Uygulama Kapsamına Alınanlar*" başlıklı bölümünde ise,

"...

Bu kapsamda vergilendirilenler, özel halk otobüsü işletmeciliği ile ilgili elde ettikleri diğer hasılatı da (amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satışları, reklam gelirleri vb.) hasılat esaslı vergilendirme matrahına dahil ederler."

açıklamaları yer almaktadır.

Buna göre; il sınırları içerisinde toplu taşıma faaliyetiniz kapsamında hasılat esaslı vergilendirme usulüne tabi olmanız ve toplu taşıma faaliyetinizde kullandığınız (sürücüsü dahil en az on sekiz oturma yeri olan) aracınızı satmanız halinde söz konusu satıştan elde edilen hasılatın, hasılat esaslı vergilendirme matrahına dahil edilmesi gerekmekte olup bu usule göre hesaplanan verginin 4 No.lu KDV Beyannamesi ile beyan edilmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026